

57

OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 stycznia 1961 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

1. Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 58, poz. 528; z 1953 r. Nr 14, poz. 56; z 1958 r. Nr 13, poz. 56 i Nr 18, poz. 75 oraz z 1960 r. Nr 51, poz. 298) z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów wydanych przed dniem ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów.

2. Jednolity tekst ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie obejmuje:

1) art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu:

„Art. 4. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pobiera się koszty sądowe w dotychczasowej wysokości aż do ukończenia postępowania w instancji, a w sprawach z zakresu postępowania niespornego — aż do ukończenia samodzielnej części postępowania.”;

2) art. 115 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu:

„Art. 115. 1. Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Do czasu wydania rozporządzeń, przewidzianych w ustawie niniejszej, należy stosować przepisy rozporządzeń dotychczasowych”;

3) następujących przepisów o dniu wejścia w życie ustaw:

a) art. 116 ustawy z dnia 30 grudnia 1950 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu:

„Art. 116. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1951 r.”;

b) art. 5 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie przepisów o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu:

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od jej ogłoszenia”.

Minister Sprawiedliwości: M. Rybicki

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 1961 r. (poz. 57).

U S T A W A

z dnia 30 grudnia 1950 r.

PRZEPISY O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

DZIAŁ I.

Przepisy wspólne.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

Art. 1. W sprawach cywilnych, wymienionych w ustawie niniejszej, pobiera się opłaty sądowe na rzecz Skarbu Państwa oraz zwrot wydatków. Opłaty sądowe i wydatki stanowią koszty sądowe.

Art. 2. 1. Jeżeli ustawa niniejsza lub inne przepisy nie stanowią inaczej, do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która dokonywa czynności, powodującej opłatę sądową lub wydatki.

2. Stroną w rozumieniu przepisów o kosztach sądowych jest każdy uczestnik postępowania.

Art. 3. 1. Nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych:

- 1) strona, która została zwolniona przez sąd od kosztów sądowych,
- 2) kurator, wyznaczony przez sąd w danej sprawie,
- 3) strona, dochodząca wynagrodzenia szkód wynikłych

z wypadku przy pracy albo choroby zawodowej, oraz strona, dochodząca od zakładu pracy należności ze stosunku pracy,

4) strona, dochodząca ojcostwa i roszczeń z nim związanych,

5) strona, dochodząca alimentów, wynikających z obowiązku ustawowego,

6) prokurator.

2. Za strony, wymienione w ust. 1 pkt 1, 3, 4, 5 i 6, wydatki ponosi tymczasowo Skarb Państwa, a za kuratora — jeżeli obowiązujące przepisy nie stanowią inaczej — strona, dla której kurator został ustanowiony, lub też, gdyby to było niemożliwe — strona, która swym wnioskiem lub swą czynnością spowodowała ustanowienie kuratora.

Art. 4. 1. Skarb Państwa jest zwolniony od opłat sądowych.

2. Minister Sprawiedliwości może w porozumieniu z Ministrem Finansów i innymi zainteresowanymi ministrami zwolnić według swego uznania od opłat sądowych instytucje i stowarzyszenia, zasługujące na zwolnienie od tych opłat ze względu na ich działalność społeczną, naukową, oświatową lub samopomocową. Zwolnienie może być w każdej chwili cofnięte.

Art. 5. 1. Koszty sądowe, od których strona była zwolniona przez sąd, będą ściągnięte z urzędu po uprawnieniu się orzeczenia sądu w danej sprawie od przeciwnika albo od strony, zwolnionej przez sąd od kosztów z zasadzono jej roszczenia według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

2. Przepisy ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w sprawach wymienionych w art. 3 ust. 1 pkt 2—6.

Art. 6. 1. Opłaty sądowe, od których zwolniony był kurator (art. 3 ust. 1 pkt 2) lub podmioty, wymienione w art. 4 będą ściągnięte z urzędu po uprawnieniu się orzeczenia sądu w danej sprawie od przeciwnika w takim stosunku, w jakim zostały włożone na niego koszty procesu lub innego postępowania.

2. Jeżeli strona, zastąpiona przez kuratora, posiada majątek, opłaty, które nie zostały włożone na jej przeciwnika lub też nie ściągnięte, będą ściągnięte od tej strony.

Art. 7. W razie cofnięcia zwolnienia od kosztów sądowych lub uchylecia kurateli należne od strony koszty sądowe będą ściągnięte z urzędu z zastosowaniem odpowiednio przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Art. 8. Jeżeli o obowiązku uiszczenia kosztów sądowych sąd nie orzekł w toku postępowania w danej sprawie, postanowienie w tej mierze wyda sąd, w którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji.

Art. 9. Należności Skarbu Państwa z tytułu powstałych w toku procesu lub innego postępowania kosztów sądowych, a włożonych na przeciwnika strony, zwolnionej od kosztów sądowych lub opłat sądowych, będą w postępowaniu egzekucyjnym lub upadłościowym zaspokojone w tym samym stopniu i w tych samych granicach, jak koszty procesu lub innego postępowania, przyznane stronie zwolnionej.

Art. 10. Postępowanie o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych i postępowanie przed sądem polubownym wolne jest od opłat sądowych.

Art. 11. Opłatę sądową należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma lub przy złożeniu wniosku podlegającego opłacie.

Art. 12. 1. W każdym piśmie lub wniosku należy podać wartość przedmiotu sprawy, jeżeli od tej wartości zależy wysokość opłaty, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna.

2. Pisma lub wnioski, dotyczące części przedmiotu sprawy, podlegają opłacie tylko w stosunku do wartości tej części.

Art. 13. 1. Sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata sądowa. Pismo takie będzie zwrócone, jeżeli wnoszący je w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania o uiszczenie należnej opłaty, opłaty tej nie uiści. Jeżeli pismo wniosła osoba zamieszkała za granicą, nie mająca w kraju przedstawiciela, termin do uiszczenia opłaty wynosi 1 miesiąc, a w zależności od okoliczności może być odpowiednio przedłużony.

2. Przepisu co do wezwania o uiszczenie należnej opłaty nie stosuje się do pism, wnoszonych przez adwokata, podlegających opłacie w wysokości stałej. Pisma takie, jeżeli nie są należycie opłacone, będą od razu zwrócone.

3. Sąd nie przyjmie wniosku ustnego podlegającego opłacie, zgłoszonego bez jednoczesnego uiszczenia należnej opłaty.

4. Nie żąda się opłat od pisma, jeżeli już z jego treści wynika, że podlega ono odrzuceniu.

Art. 14. 1. Przepisy art. 13 ust. 1 stosuje się odpowiednio także wówczas, gdy w wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sprawy, dokonanej przez sąd z urzędu przed nadaniem sprawie biegu lub wskutek zmiany albo rozszerzenia żądania, należy uiścić opłatę wyższą od uiszczonej.

2. Jeżeli wymiar opłaty w kwocie wyższej od uiszczonej nastąpił z innych przyczyn aniżeli wymienione w ust. 1, nieuiszczenie przez stronę dodatkowej opłaty w terminie określonym nie wstrzymuje biegu postępowania, a nie uiszczona opłata podlega ściągnięciu z urzędu od strony obowiązanej do jej uiszczenia.

Art. 15. Przepisów art. 13 i 14 nie stosuje się w przypadkach, gdy sąd obowiązany jest do działania z urzędu. W tym przypadku opłatę pobiera się na podstawie wymiaru z urzędu.

Art. 16. 1. Przewodniczący wydaje zarządzenia co do wezwania o określenie wartości przedmiotu sprawy, o uiszczenie opłaty, zwrotu pisma nie opłaconego należycie, zwrotu opłaty, wymiaru opłaty z urzędu i ściągnięcia opłaty.

2. Postanowienie co do odrzucenia pisma sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym, jeżeli opłata przypada od rewizji, zażalenia lub skargi o wznowienie, wniesionej do sądu rewizyjnego.

3. Na zarządzenie co do wezwania strony do określenia wartości przedmiotu sprawy nie ma zażalenia.

Art. 17. Opłatę wymierzoną z urzędu oraz wydatki poniesione przez Skarb Państwa za stronę nie korzystającą ze zwolnienia od kosztów sądowych należy pod rygorem egzekucji uiścić w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia stronie wezwania do zapłaty.

Art. 18. 1. W postępowaniu związanym z uiszczeniem i zwrotem, wymiarem lub ściągnięciem kosztów sądowych, stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

2. W sprawach zaś, w których tryb postępowania normują inne ustawy, przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się tylko w braku odpowiednich przepisów tych ustaw.

3. Na zarządzenia i postanowienia sądu pierwszej instancji, dotyczące obowiązku uiszczenia kosztów sądowych oraz wymiaru lub zwrotu kosztów, służy zażalenie. Jednakże złożenie zażalenia na wymiar opłaty nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia żądanej opłaty.

Art. 19. 1. Zażalenia, dotyczące wyłącznie wymiaru opłaty sądowej, wolne są od wpisu.

2. Podania o zwrot opłaty, jak również zażalenia w tych sprawach wolne są od wszelkich opłat sądowych.

Art. 20. Opłatę, uchyloną w całości lub w części prawomocnym orzeczeniem, zwraca się stronie z urzędu.

Art. 21. 1. Prawo Skarbu Państwa do żądania nie uiszczonych opłat sądowej przedawnia się z upływem lat trzech, licząc od dnia, w którym opłaty należało uiścić.

2. Prawo strony do żądania zwrotu opłaty sądowej przedawnia się z upływem lat trzech od dnia powstania tego prawa.

Art. 22. Groszowe końcówki opłat, niepodzielne przez dziesięć, zaokrągla się wzwyż do kwoty w ten sposób podzielnej.

Art. 23. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości określi sposób uiszczania opłat sądowych.

Rozdział 2.

Opłaty sądowe.

Art. 24. W sprawach cywilnych pobiera się następujące opłaty sądowe:

- 1) wpis,
- 2) opłatę kancelaryjną.

Art. 25. Podania i wnioski do protokołu, nie podlegające opłacie wpisu, oraz załączniki wolne są od opłat sądowych.

Oddział 1.

Wpis.

Art. 26. Wpis jest stosunkowy i stały.

Art. 27. 1. Wysokość wpisu stosunkowego zależy od wartości przedmiotu sprawy.

2. Cały wpis stosunkowy wynosi:

- 1) przy wartości przedmiotu sprawy do 1.500 zł włącznie — 4‰,
- 2) przy wartości przedmiotu sprawy od 1.500 zł do 3.000 zł włącznie: od pierwszych 1.500 zł — 60 zł, a od nadwyżki — 4¹/₂‰,
- 3) przy wartości przedmiotu sprawy od 3.000 zł do 5.000 zł włącznie: od pierwszych 3.000 zł — 128 zł, a od nadwyżki — 5‰,
- 4) przy wartości przedmiotu sprawy ponad 5.000 zł: od pierwszych 5.000 zł — 228 zł, a od nadwyżki — 5¹/₂‰.

Art. 28. 1. Jednostka gospodarki uspołecznionej dochodząca od pracownika wynagrodzenia wyrządzonej przez niego szkody uiszcza wpis stosunkowy wynoszący:

- 1) przy wartości przedmiotu sprawy do 30.000 zł włącznie — 3‰,
- 2) przy wartości przedmiotu sprawy od 30.000 zł do 90.000 zł włącznie: od pierwszych 30.000 zł — 900 zł, a od nadwyżki — 2‰,
- 3) przy wartości przedmiotu sprawy ponad 90.000 zł: od pierwszych 90.000 zł — 2.100 zł, a od nadwyżki — 1‰.

2. Różnicę pomiędzy wpisem stosunkowym przewidzianym w przepisach art. 27 a wpisem uiszczonym przez jednostkę gospodarki uspołecznionej stosownie do przepisów ustępu poprzedzającego ściąga się z urzędu od przeciwnika, biorąc za podstawę wysokość sumy od niego zasądzonej.

Art. 29. 1. O ile przepisy poniższe nie stanowią inaczej, do oznaczenia wartości przedmiotu sprawy stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego o oznaczeniu wartości przedmiotu sporu.

2. Jeżeli przepisy ustawy niniejszej nie stanowią inaczej, przewodniczący określa tymczasowy wpis w sprawach o roszczenia niemajątkowe w wysokości od 50 zł do 500 zł, a w sprawach o roszczenia majątkowe, w których wartość przedmiotu sprawy w chwili jej wytoczenia nie da się określić — w wysokości od 50 zł do 1.000 zł.

3. Na zarządzenie co do tymczasowego oznaczenia wpisu nie ma zażalenia.

4. Wpis tymczasowo oznaczony należy uiszczyć w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia stronie interesowanej. Do osób zamieszkałych za granicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 13 ust. 1.

5. Sumę wpisu określi sąd z urzędu przy wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w pierwszej instancji. Wpis

tymczasowo pobrany ulega zaliczeniu na poczet wpisu określonego przez sąd. Określenie wpisu przez sąd z urzędu przy wydaniu orzeczenia, kończącego postępowanie, nastąpi również w przypadku zasądzenia ponad żądanie powoda.

Art. 30. Suma wpisu stosunkowego lub wszystkich wpisów stosunkowych w razie zgłoszenia równocześnie w jednym piśmie lub jednym oświadczeniu kilku wniosków, podlegających opłacie wpisu stosunkowego, nie może wynosić mniej niż 50 zł, a w przypadkach, w których pobiera się ułamkową część wpisu stosunkowego — mniej aniżeli 30 zł.

Art. 31. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego od środków odwoławczych i skargi o wznowienie jest wartość przedmiotu zaskarżenia, objętego pismem.

Art. 32. Wpis uiszczony od powództwa cywilnego, pozostawionego przez sąd karny bez rozpoznania, zalicza się przy wniesieniu tegoż powództwa przed sąd cywilny, jeżeli to nastąpi w terminie miesięcznym od dnia ogłoszenia orzeczenia sądu karnego o pozostawieniu powództwa cywilnego bez rozpoznania.

Art. 33. Na żądanie strony zwraca się wpis:

- 1) od pisma zwróconego lub odrzuconego z powodu nieoprawienia lub nieuzupełnienia go w terminie określonym,
- 2) od pisma odrzuconego lub cofniętego, jeżeli odrzucenie lub cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem odpisu pisma innym stronom, a w braku takich stron przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia.

Art. 34. Na żądanie strony zwraca się połowę wpisu w razie cofnięcia pisma przed rozpoczęciem rozprawy lub posiedzenia, na które sprawa została skierowana. Również w razie zawarcia ugody zwraca się połowę wpisu za instancję, w której ugoda nastąpiła.

Oddział 2.

Opłata kancelaryjna.

Art. 35. 1. Za klauzulę wykonalności, wypisy, odpisy, zaświadczenia, wyciągi oraz inne dokumenty, wydawane na wniosek na podstawie akt, pobiera się opłatę kancelaryjną w wysokości 5 zł za każdą stronicę wydanego dokumentu, licząc 25 wierszy za stronicę.

2. Każdą rozpoczętą stronicę liczy się za całą.

3. Jeżeli pismo jest sporządzone w obcym języku lub zawiera tabelę, pobiera się opłatę w podwójnej wysokości.

Art. 36. Opłata kancelaryjna za wypis orzeczenia z uzasadnieniem doręczonego na skutek żądania doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem, zgłoszonego w terminie siedmiodniowym od ogłoszenia sentencji, wynosi:

- 1) w sprawach, rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd powiatowy — 20 zł,
- 2) w innych sprawach — 30 zł.

Opłatę tę pobiera się przy złożeniu podania lub wniosku do protokołu o doręczenie wypisu orzeczenia. Opłata, nie uiszczona przy złożeniu podania o doręczenie wypisu orzeczenia z uzasadnieniem, podlega ściągnięciu od strony.

Rozdział 3.

Wydatki.

Art. 37. 1. Do wydatków należą:

- 1) koszty opłat telefonicznych i telegraficznych,
- 2) diety i koszty podróży, należne sędziom, urzędnikom i funkcjonariuszom sądowym z powodu dokonywania

czynności poza siedzibą sądu oraz ryczałt należny im za dokonywanie oględzin w sprawach dotyczących nieruchomości rolnych położonych poza miejscowością będącą siedzibą sądu,

- 3) należności świadków, biegłych i tłumaczy oraz kuratorów ustanowionych w poszczególnych sprawach,
- 4) koszty przewozu osób, zwierząt i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania,
- 5) koszty ogłoszeń w pismach,
- 6) opłaty należne innym władzom i urzędnikom,
- 7) koszty pobytu w areszcie.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Plac określi w drodze rozporządzenia stawki ryczałtu przysługującego osobom wymienionym w ust. 1 pkt 2 za dokonanie oględzin i stawki należności kuratorów oraz warunki przyznawania i wypłaty tego ryczałtu i należności.

Art. 38. 1. Na pokrycie wydatków obowiązana jest złożyć zaliczkę strona, która wnosiła o podjęcie czynności połączonej z wydatkami; jeżeli dwie lub więcej stron wniosło o podjęcie czynności lub sąd z urzędu czynność zarządził, zaliczkę powinny uiścić strony w równych częściach lub w innym stosunku według uznania sądu.

2. Sąd oznaczy wysokość zaliczki i termin jej złożenia.

3. Wykonanie czynności zależne jest od uiszczenia zaliczki, chyba że sąd pomimo nieuiszczenia zaliczki przez strony uzna wykonanie czynności za konieczne do rozstrzygnięcia sprawy.

Art. 39. Koszty przeprowadzenia dowodu na żądanie sądu polubownego ponoszą obie strony. Przeprowadzenie dowodu zależne jest od złożenia oznaczonej przez sąd zaliczki.

DZIAŁ II.

Przepisy szczególne.

Rozdział 1.

Opłaty w postępowaniu spornym.

Art. 40. Cały wpis stosunkowy pobiera się od:

- 1) powództwa głównego,
- 2) powództwa wzajemnego,
- 3) wniosku o należności alimentacyjne, zgłoszonego w sprawie o unieważnienie małżeństwa lub o rozwód,
- 4) interwencji głównej,
- 5) rewizji,
- 6) skargi o wznowienie,
- 7) skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego.

Art. 41. 1. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) sprzeciwu od wyroku zaocznego,
- 2) powództwa w trybie postępowania nakazowego lub upominawczego,
- 3) zarzutów w postępowaniu nakazowym,
- 4) wniosku o wydanie postanowienia o wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem.

2. Jeżeli w postępowaniu nakazowym lub upominawczym na skutek zarzutów lub sprzeciwu ma nastąpić rozprawa, powód powinien uiścić dodatkowo drugą połowę wpisu. Jeśli powód nie uzupełni wpisu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia mu wezwania, sąd umorzy postępowanie.

Przez umorzenie postępowania zabezpieczenie powództwa traci moc.

3. Przepisy ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w postępowaniu nakazowym i upominawczym w przypadku odmowy wydania nakazu i skierowania sprawy do zwykłego postępowania.

Art. 42. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) zgłoszenia interwencji ubocznej, jeżeli zgłoszenie nie jest połączone z czynnością procesową, podlegającą opłacie wpisu stosunkowego takiego samego lub wyższego,
- 2) zażalenia, jeżeli nie jest połączone z innym środkiem odwoławczym.

2. Jeżeli zażalenie zostało złożone, albo interwencja uboczna zgłoszona przed oznaczeniem wpisu, wpis od zażalenia lub interwencji oblicza się według tymczasowo oznaczonego wpisu od powództwa.

Art. 43. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wartości przedmiotu ugody, zawartej przed sądem bez uprzedniego wytoczenia powództwa lub tej części wartości przedmiotu ugody, zawartej w toku sporu, która przewyższa wartość przedmiotu sporu. Opłatę tę pobiera się na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 44. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego od zarzutów w postępowaniu nakazowym, sprzeciwu od wyroku zaocznego i skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego jest wartość przedmiotu zaskarżenia, objętego pismem procesowym.

Art. 45. W sprawach o unieważnienie małżeństwa lub rozwód wpis tymczasowy podlega określeniu w kwocie od 300 zł do 3.000 zł. Przy ostatecznym określeniu wpisu w tych sprawach sąd powinien mieć na względzie stosunki majątkowe stron.

Art. 46. Od powództwa o zniesienie wspólności ustawowej pobiera się wpis w kwocie od 50 — 500 zł. Przy ostatecznym określeniu wpisu sąd powinien mieć na względzie stan majątkowy stron.

Art. 47. Wpis stały wynosi:

- 1) od powództwa i rewizji w sprawie o ochronę zakłóconego lub przywrócenie utraconego posiadania — 200 zł, od sprzeciwu od wyroku zaocznego i zgłoszenia interwencji ubocznej w tej sprawie — 100 zł, od zażalenia w tej sprawie — 50 zł,
- 2) od wniosku o uznanie zapisu na sąd polubowny za wygasły i od zażalenia na postanowienie w tej sprawie — 200 zł,
- 3) od innych wniosków w sprawach, podlegających rozpoznaniu sądu polubownego — 50 zł,
- 4) od wniosku o wezwanie przeciwnika do pojednania — 30 zł.

Art. 48. Od wniosku o zabezpieczenie dowodów pobiera się wpis w kwocie od 50 — 500 zł. Przy ostatecznym określeniu wpisu sąd powinien mieć na względzie ilość dowodów objętych wnioskiem o zabezpieczenie i czas trwania czynności.

Art. 49. Poza przypadkami, przewidzianymi w art. 33 i 34, na żądanie strony zwraca się wpis od powództwa o rozwód w razie pojednania się stron przed ukończeniem postępowania w pierwszej instancji. W razie pojednania się stron w toku postępowania rewizyjnego zwraca się połowę wpisu.

Art. 50. Przepisy, dotyczące powództwa, stosuje się odpowiednio do powództwa wzajemnego.

Art. 51. Sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym jest wolny od wpisu.

Rozdział 2.

Oplaty w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym.

Art. 52. 1. W postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym podstawą obliczenia wpisu jest suma roszczenia, które jest egzekwowane lub ma być zabezpieczone.

2. Jeżeli jednak przedmiot poddany egzekucji lub zabezpieczeniu ma mniejszą wartość, to ta mniejsza wartość będzie podstawą obliczenia wpisu.

3. Jeżeli egzekucja ma na celu zaspokojenie roszczeń niepieniężnych, wówczas wartość przedmiotu sprawy, ustalona w postępowaniu poprzedzającym egzekucję, będzie także podstawą obliczenia wpisu w postępowaniu egzekucyjnym, dotyczącym tego samego roszczenia.

Art. 53. Jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, od zażaleń pobiera się piątą część wpisu.

Art. 54. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o wszczęcie egzekucji przez sąd,
- 2) wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi zagranicznemu.

Art. 55. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od części sumy, uzyskanej z egzekucji lub stanowiącej odszkodowanie za wywłaszczenie albo odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia budynków, jaka w podziale sądowym przypada wierzytelom.

2. Wpis ten potrąca się z masy podlegającej podziałowi.

Art. 56. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od ceny nabycia w razie wydania postanowienia o udzieleniu przybicia nieruchomości lub innych rzeczy i praw, z których egzekucję prowadzi się według przepisów o egzekucji z nieruchomości.

2. Wpis ten nabywca obowiązany jest uiścić w terminie miesięcznym od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu. W razie uchylenia przybicia w nadlicytacji wpis uiiszczony zwraca się z urzędu.

3. Przed uiszczaniem wpisu przez nabywcę nie może nastąpić przysądzenie własności.

Art. 57. 1. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu i zażalenia w sprawie z takiego wniosku,
- 2) wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu pochodzącemu od władzy administracyjnej lub wykazowi należności,
- 3) wniosku o wydanie zarządzenia tymczasowego.

2. Wnioski o zabezpieczenie powództwa, zgłoszone w pozwie lub w toku sporu, wolne są od wpisu.

Art. 58. Wpis stały wynosi:

- 1) od wniosku o złożenie wykazu majątku i zapewnienia w postępowaniu egzekucyjnym oraz od zażalenia na postanowienie w sprawie z takiego wniosku . . . . . 50 zł,

- 2) od wniosku o ponowne wydanie tytułu wykonawczego w zamian utraconego i od zażalenia w sprawie z takiego wniosku . . . . . 50 zł,
- 3) od skargi na czynności komornika:
  - a) jeżeli wartość przedmiotu sprawy nie przewyższa 3.000 zł . . . . . 30 zł,
  - b) jeżeli wartość przedmiotu sprawy przewyższa 3.000 zł, lecz nie przewyższa 10.000 zł . . . . . 50 zł,
  - c) w innych przypadkach . . . . . 100 zł,
- 4) od zarzutów na opis i oszacowanie nieruchomości . . . . . 200 zł.

Rozdział 3.

Oplaty w postępowaniu niespornym.

Oddział 1.

Przepisy wspólne.

Art. 59. Od każdego wniosku, rozpoczynającego postępowanie sądowe lub samodzielną część postępowania, który nie podlega innemu wpisowi, a nie jest zwolniony od opłat sądowych, pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 60. 1. Od rewizji, zażalenia i od skargi o wznowienie nie pobiera się taki sam wpis, jak od wniosku rozpoczynającego postępowanie, a jeżeli wniosek ten wolny jest od wpisu — wpis stały w wysokości 50 zł.

2. Jeżeli od rewizji, zażalenia lub skargi o wznowienie ma być według ust. 1 pobrany wpis stosunkowy, stosuje się przepis art. 31.

Art. 61. 1. W sprawach, prowadzonych z urzędu, do uiszczenia kosztów sądowych obowiązany jest ten, w czym interesie toczy się postępowanie.

2. Jeżeli postępowanie toczy się w interesie dwu lub więcej osób, są one obowiązane do uiszczenia kosztów w równych częściach lub w innym stosunku według uznania sądu.

Art. 62. W sprawach, przewidzianych w rozdziale niniejszym, stosuje się odpowiednio przepis art. 43.

Oddział 2.

Oplaty w sprawach z zakresu przepisów ogólnych prawa cywilnego i prawa rodzinnego.

Art. 63. 1. Od wniosków o ubezwłasnowolnienie lub zmianę ubezwłasnowolnienia oraz od wniosków o udzielenie zezwolenia na dokonanie czynności prawnej bez zgody drugiego małżonka lub o odebranie współmałżonkowi prawa zarządu majątkiem wspólnym pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

2. Od wniosku o zniesienie współwłasności powstałej po ustaniu wspólności ustawowej pobiera się $\frac{1}{5}$ część wpisu stosunkowego od wartości mienia podlegającego podziałowi. Jednakże od takiego wniosku pobiera się $\frac{1}{10}$ wpisu, jeżeli wniosek zawiera zgodne wskazanie sposobu podziału lub zgodne żądanie sprzedaży podlegającego podziałowi mienia z licytacji.

Art. 64. Wolne od opłat sądowych jest postępowanie o uchylenie postanowienia o uznaniu za zmarłego lub stwierdzeniu zgonu.

Oddział 3.

Opłaty w postępowaniu przed władzą opiekuńczą.

Art. 65. Wolne od wpisu są wnioski i pisma w sprawach dotyczących opieki nad małoletnimi i ubezwłasnowolnionymi i zarządu ich majątkiem oraz wszelkie wnioski i pisma, będące podstawą do wszczęcia przez władzę opiekuńczą postępowania z urzędu, jak również wnioski i pisma, składane w wykonaniu obowiązku, wynikającego z ustawy lub nałożonego przez władzę opiekuńczą.

Art. 66. Od wniosku o udzielenie zezwolenia na dokonanie czynności prawnych, dotyczących osób pozostających pod kuratelą, albo na wytoczenie powództwa pobiera się:

- 1) jeżeli przedmiotem zezwolenia jest czynność prawna o charakterze majątkowym — dziesiątą część wpisu stosunkowego od wartości przedmiotu czynności,
- 2) w innych przypadkach — wpis stały w wysokości 30 zł.

Art. 67. Wolne od opłat sądowych są:

- 1) sporządzenie aktu uznania dziecka pozamałżeńskiego,
- 2) wnioski o przysposobienie i rozwiązanie przysposobienia.

Oddział 4.

Opłaty w sprawach z zakresu prawa rzeczowego.

Art. 68. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o zezwolenie na rozporządzenie rzeczą wspólną,
- 2) wniosku o upoważnienie wierzyciela lub użytkownika wierzytelności obciążonej użytkowaniem do dokonania czynności prawnej.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego w przypadkach, wymienionych w ustępie poprzedzającym pkt 1 i 2, jest wartość przedmiotu czynności prawnej, która ma być dokonana.

Art. 69. Połowę wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości i praw rzeczowych ograniczonych lub wygaśnięcia tych praw przez przedawnienie,
- 2) wniosku o umorzenie hipoteki i
- 3) wniosku o ustanowienie służebności gruntowej.

Art. 70. Od wniosku o zniesienie współwłasności pobiera się połowę wpisu od wartości rzeczy, mających ulec podziałowi. Jednakże od takiego wniosku pobiera się piątą część wpisu w przypadku, gdy wniosek zgłoszony przez wszystkich współwłaścicieli zawiera zgodne wskazanie sposobu podziału w naturze lub zgodne żądanie sprzedaży rzeczy z licytacji.

Art. 71. W sprawach o rozgraniczenie pobiera się wpis w wysokości od 100 do 500 zł. Wpis ten określa sąd pierwszej instancji w postanowieniu kończącym postępowanie.

Oddział 5.

Opłaty w sprawach z zakresu prawa o księgach wieczystych.

Art. 72. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o wpis prawa własności,

- 2) wniosku o wpis praw rzeczowych ograniczonych,
- 3) wniosku o wpis hipoteki umownej lub przymusowej,
- 4) wniosku o wpis przelewu lub innego przejścia prawa wpisanego.

Art. 73. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o wpis prawa własności, nabytego na podstawie dziedziczenia lub zapisu,
- 2) wniosku o wpis hipoteki kaucyjnej,
- 3) wniosku o wpis praw osobistych lub roszczeń osobistych.

Art. 74. Od wniosków o wpis wykreślenia praw oznaczonych w art. 72 pkt 2 i 3 i art. 73 pkt 2 i 3 pobiera się połowę wpisu określonego w tych artykułach.

Art. 75. 1. Wartość prawa przyjęta przy ustaleniu zobowiązania podatkowego w podatku od nabycia (odpłatnego lub nieodpłatnego) praw majątkowych lub podstawa, przyjęta dla obliczenia opłaty skarbowej, jest również podstawą obliczenia wpisu stosunkowego, przewidzianego w artykułach poprzedzających.

2. Wpis stosunkowy przewidziany w artykułach poprzedzających pobiera się odrębnie od wniosku o wpis każdego poszczególnego prawa, chociażby wpis dwu lub więcej praw miał być dokonany na tej samej podstawie prawnej.

Art. 76. 1. Wpis stały w kwocie 100 zł pobiera się od:

- 1) wniosku o wpis prawa własności na podstawie działu spadku lub zniesienia współwłasności,
- 2) wniosku o wpis o ubezwłasnowolnieniu lub ogłoszeniu upadłości,
- 3) wniosku o wpis o ograniczeniu rozporządzenia nieruchomości lub innym prawem wpisanym,
- 4) wniosku o wpis o zajęciu nieruchomości lub innego prawa wpisanego,
- 5) wniosku o wpis o zmianie pierwszeństwa prawa wpisanego,
- 6) wniosku o połączenie nieruchomości w jednej księdze lub o wydzielenie do nowej księgi pewnej części nieruchomości, budynku stanowiącego odrębną nieruchomość lub lokalu stanowiącego przedmiot odrębnej własności.

2. Zamiast wpisu, określonego w ustępie poprzedzającym pkt 1, pobiera się odpowiedni wpis stosunkowy, jeżeli prawa współwłaścicieli lub spadkobierców nie były wpisane w księdze wieczystej.

3. Jeżeli połączenie nieruchomości w jednej księdze lub wydzielenie do nowej księgi części nieruchomości, budynku lub lokalu następuje w związku z nabyciem prawa własności, wpis stały przewidziany w ust. 1 pkt 6 pobiera się niezależnie od opłaty za wpis prawa własności.

Art. 77. Od wniosków o wpis w księdze wieczystej, nie wymienionych w art. 72—74 i 76, pobiera się wpis stały w wysokości 100 zł.

Art. 78. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Finansów, określi koszty sądowe w postępowaniu przy zakładaniu ksiąg wieczystych.

Oddział 6.

Opłaty w sprawach spadkowych.

Art. 79. Uwolnienie od opłat sądowych w postępowaniu spadkowym służy kuratorowi spadku i likwidatorowi spadku.

Art. 80. 1. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość spadku po odliczeniu długów spadek ten obciążających.

2. Jeżeli przedmiotem sprawy jest część spadku lub poszczególne przedmioty, należące do spadku, podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość tej części lub przedmiotów po odliczeniu obciążających je długów.

Art. 81. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od:

- 1) wniosku o zmniejszenie zapisu,
- 2) wniosku o dział spadku.

2. Jednakże od wniosku o dział spadku pobiera się dziesiątą część wpisu w przypadku, gdy wniosek, zgłoszony przez wszystkich spadkobierców, zawiera zgodne wskazanie sposobu podziału lub zgodne żądanie sprzedaży rzeczy z licytacji.

3. Od wniosku o zmniejszenie zapisu nie pobiera się wpisu, jeżeli wniosek ten został zgłoszony w toku postępowania działowego.

Art. 82. 1. Wpis stały wynosi od:

- 1) wniosku o stwierdzenie praw do spadku — 100 zł; wpis ten pobiera się także od stwierdzenia praw do spadku w toku postępowania o dział spadku,
- 2) oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku — 50 zł,
- 3) oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych przyjęcia lub odrzucenia spadku albo zapisu — 180 zł,
- 4) wniosku o oddzielenie spadku od majątku spadkobiercy oraz wniosku o przeprowadzenie likwidacji spadku — 250 zł.

2. Wnioski o otwarcie i ogłoszenie testamentu, jak również dokonanie tych czynności przez sąd z urzędu wolne są od wpisu.

Art. 83. 1. Za przeprowadzenie postępowania likwidacyjnego pobiera się:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania przez podział sum uzyskanych z likwidacji spadku — połowę wpisu stosunkowego,
- 2) w przypadku ukończenia postępowania przez przysądzenie wierzycielom na własność majątku spadkowego — piątą część wpisu stosunkowego,
- 3) w przypadku ukończenia postępowania przez zapłacenie przez spadkobiercę za zgodą wierzycieli sumy na całkowite zaspokojenie ich należności — piątą część wpisu stosunkowego,
- 4) w przypadku umorzenia postępowania z innych przyczyn — wpis w wysokości od 100 do 2.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę majątek spadkowy i czas trwania postępowania.

2. Wpis stosunkowy oblicza się:

- 1) w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 1 — od sumy przypadającej według każdorazowego planu podziału na zaspokojenie wierzycielności,
- 2) w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 2 — od wartości majątku spadkowego,
- 3) w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 3 — od sumy wpłaconej przez spadkobiercę.

3. Wpis stosunkowy ustala się na podstawie wymiaru z urzędu, przy czym w przypadku przewidzianym w ust. 1 pkt 1 potrąca się go z sumy będącej przedmiotem podziału, w pozostałych zaś przypadkach uiszczają go:

- 1) wierzyciele, którym przysądzone majątek spadkowy,
- 2) spadkobierca, który wpłacił sumę na całkowite zaspokojenie wierzycieli,
- 3) likwidator — z majątku spadkowego.

Art. 84. Od skargi na czynności komornika, notariusza lub przewodniczącego prezydium miejskiej (gromadzkiej) rady narodowej w postępowaniu spadkowym pobiera się wpis taki, jak od skargi na czynności komornika w postępowaniu egzekucyjnym.

Art. 85. 1. Jeżeli został ustanowiony kurator w celu zarządu spadku, pobiera się za nadzór sądu nad tym zarządem cały wpis stosunkowy za każdy rok trwania nadzoru, a za okres czasu mniejszy niż rok — odpowiednią część tego wpisu, licząc każdy rozpoczęty miesiąc za pełny.

2. Wpis uiszcza kurator spadku na podstawie urzędowego wymiaru z majątku spadkowego.

Oddział 7.

Opłaty w innych sprawach.

Art. 86. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wniosku o umorzenie dokumentów.

2. Podstawą obliczenia wpisu jest nominalna wartość dokumentu, a w braku oznaczenia na dokumencie takiej wartości — wartość prawa.

Art. 87. Od wniosku o zezwolenie na złożenie do depozytu sądowego lub na zachowanie oraz od wniosku wierzyciela o wydanie depozytu lub rzeczy, złożonej na zachowanie, pobiera się dziesiątą część wpisu stosunkowego.

Art. 88. 1. Dziesiątą część wpisu stosunkowego pobiera się od wniosku o ustalenie przez sąd odszkodowania za wywłaszczenie.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest różnica między sumą odszkodowania ustaloną orzeczeniem władzy administracyjnej a sumą, której żąda zgłaszający wniosek.

Art. 89. Od zażalenia na odmowę dokonania czynności przez biuro notarialne pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Rozdział 4.

Opłaty w postępowaniu upadłościowym i układowym.

Art. 90. Uwolnienie od opłat sądowych w postępowaniu upadłościowym i układowym służy:

- 1) syndykowi, zarządcy odrębnego majątku, członkom rady wierzycieli, zastępcom tych osób, nadzorcy sądowemu oraz kuratorowi celem nadzoru nad wykonaniem układu,
- 2) upadłemu i dłużnikowi w postępowaniu układowym.

Art. 91. Wpis stały pobiera się:

- 1) w wysokości 300 zł: od wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości,
- 2) w wysokości 100 zł: od wszelkich zażeń na postanowienia sądu i od rewizji w postępowaniu upadłościowym i układowym, od zarzutów przeciw układowi i przeciw planowi podziału, jak również od wniosku wierzyciela o uchylenie układu,
- 3) w wysokości 50 zł: od wszelkich zażeń na postanowienia lub zarządzenia sędziego-komisarza w postępowaniu upadłościowym i układowym.

Art. 92. 1. Piątą część wpisu stosunkowego pobiera się od sprzeciwu co do uznania lub odmowy uznania zgłoszonych wierzytelności.

2. Podstawą obliczenia wpisu stosunkowego jest wartość przedmiotu zaskarżenia, objętego sprzeciwem.

Art. 93. Za przeprowadzenie postępowania upadłościowego pobiera się:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania przez podział masy — cały wpis stosunkowy,
- 2) w przypadku ukończenia postępowania przez zawarcie zatwierdzonego przez sąd układu — dwie piąte części wpisu stosunkowego,
- 3) w przypadku uchylenia lub umorzenia postępowania z innych przyczyn — wpis stosunkowy w wysokości od 300 zł do 10.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę przy określeniu tego wpisu majątek upadłego i czas trwania postępowania.

Art. 94. Wpisu stosunkowego nie pobiera się w przypadku umorzenia postępowania z powodu braku majątku masy na zaspokojenie kosztów postępowania.

Art. 95. 1. Wpis stosunkowy oblicza się:

- 1) w przypadku, wymienionym w art. 93 pkt 1 — od sumy, przypadającej według każdorazowego planu podziału na zaspokojenie wierzytelności,
- 2) w przypadku, wymienionym w art. 93 pkt 2 — od sumy, która według układu ma być wypłacona na zaspokojenie wierzytelności.

2. Do podstawy wymiaru opłaty nie wlicza się sum, potrzebnych na zaspokojenie wierzytelności, należących do kategorii pierwszej i drugiej.

Art. 96. Wpis stosunkowy uiszcza:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania upadłościowego przez podział — syndyk majątku masy,
- 2) we wszystkich innych przypadkach — upadły na podstawie urzędowego wymiaru.

Art. 97. Zatwierdzenie układu, jak również wydanie postanowienia o umorzeniu postępowania może nastąpić do-

piero po odpowiednim zabezpieczeniu należnych opłat sądowych.

Art. 98. Przepisy art. 91—97 stosuje się odpowiednio w przypadku wznowienia postępowania upadłościowego.

Art. 99. Od skarg na czynności komornika lub notariusza w toku postępowania upadłościowego pobiera się wpis stały w wysokości 50 zł.

Art. 100. Wnioski wierzyciela o wydanie zarządzenia tymczasowego oraz o zastosowanie do upadłego przymusu osobistego wolne są od wpisu.

Art. 101. 1. Za przeprowadzenie postępowania układowego pobiera się:

- 1) w przypadku ukończenia postępowania przez zawarcie zatwierdzonego przez sąd układu — piątą część wpisu stosunkowego,
- 2) w przypadku umorzenia postępowania — wpis stosunkowy w wysokości od 300 zł do 10.000 zł według uznania sądu, który bierze pod uwagę majątek dłużnika i czas trwania postępowania.

2. Wpis, przewidziany w ust. 1 pkt 1, oblicza się od sumy, która według układu ma być wypłacona na zaspokojenie wierzytelności.

3. Wpis uiszcza dłużnik na podstawie urzędowego wymiaru.

4. Zatwierdzenie układu może nastąpić dopiero po odpowiednim zabezpieczeniu należnych opłat sądowych.

Art. 102. Wnioski wierzyciela o nakazanie dłużnikowi złożenia zapewnienia wolne są od wpisu.

DZIAŁ III

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 103. Uchyla się dekret z dnia 6 grudnia 1946 r. — Przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 70, poz. 382) oraz art. 27 ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o zakładaniu rejestrów dla statków żeglugi śródlądowej, których rejestry zaginęły lub uległy zniszczeniu, oraz o opłatach w postępowaniu dotyczącym rejestru statków żeglugi śródlądowej (Dz. U. Nr 18, poz. 119).

Art. 104. Pozostają w mocy przepisy:

- 1) o opłatach w postępowaniu przed sądem rejestrowym,
- 2) o opłatach w sprawach z zakresu zastawu rejestrowego,
- 3) o opłatach, przewidzianych w przepisach szczególnych.

Art. 105. 1. Całkowite lub częściowe uwolnienie od opłat sądowych, zawarte w przepisach szczególnych, uchyła się w zakresie spraw, objętych ustawą niniejszą.

2. Pozostają jednak w mocy uwolnienia, wymienione w ustępie poprzedzającym, jeżeli są zawarte w przepisach:

- 1) o przebudowie ustroju rolnego,
- 2) wydanych po dniu 22 lipca 1944 r.

Art. 106. Jeżeli dotychczasowe przepisy, utrzymane w mocy, powołują się na przepisy uchylone bądź też ogólnie

odsylają do przepisów o kosztach sądowych, dotyczących przedmiotów, unormowanych w ustawie niniejszej, stosuje się odpowiednio przepisy tej ustawy.

Art. 107. Dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych stosuje się nadal w sprawach, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, aż do ukończenia postępowania w instancji, a w sprawach z zakresu postępowania niespornego — aż do ukończenia samodzielnej części postępowania w instancji.

Art. 108. Od wniosków o złożenie wniosku i dokumentów do zbioru dokumentów, prowadzonego dla nieruchomości, które nie mają urządzonych ksiąg wieczystych albo których księgi zaginęły lub uległy zniszczeniu — pobiera się odpowiednio opłaty, przewidziane dla wniosków o wpis do księgi wieczystej.

Art. 109. 1. Przepisy o opłatach, przewidziane dla wniosku o wpis do księgi wieczystej, stosuje się odpowiednio do wniosków o wpis do rejestru statków handlowych morskich oraz do wniosków o wpis do rejestru statków żeglugi śródlądowej.

2. Jednakże od wniosków o wpis do rejestru statków morskich, statków rybackich o pojemności do 1.000 m³ włącznie pobiera się 1/10, a o pojemności od 1.001 m³ do 2.000 m³ włącznie — 1/5 wpisów przewidzianych w art. 72, 73 i 74.

Art. 110. 1. Od podania strony o złożenie rewizji nadzwyczajnej (art. 396¹ kodeksu postępowania cywilnego) pobiera się opłatę kancelaryjną w kwocie 300 zł. W razie nie-

uiszczenia tej opłaty przez stronę w ciągu siedmiu dni od wezwania podanie pozostawia się bez rozpoznania.

2. Od rewizji nadzwyczajnej złożonej w interesie strony i na skutek jej podania pobiera się od tej strony wpis w takiej wysokości jak od rewizji. Wpis ten podlega ściągnięciu z urzędu.

3. Od uiszczenia opłaty kancelaryjnej i wpisu od rewizji nadzwyczajnej są zwolnione strony, które korzystały ze zwolnienia od kosztów lub opłat sądowych w postępowaniu sądowym, w którym zapadło zaskarżone orzeczenie.

Art. 111. Do opłat od podań i świadectw urzędowych w sprawach nie objętych ustawą niniejszą i innymi przepisami o kosztach sądowych stosuje się przepisy o opłacie skarbowej.

Art. 112. 1. Upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do umarzania oraz rozkładania na raty i odraczania zaległych w postępowaniu cywilnym, a należnych Skarbowi Państwa kosztów sądowych i grzywien, jeżeli ściągnięcie ich byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami.

2. Minister Sprawiedliwości może uprawnienia przewidziane w ustępie poprzedzającym przekazać kierownikom sądów.

3. Tryb postępowania określi rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Art. 113. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Finansów, może zmieniać stawki opłat stałych, ustalonych w ustawie niniejszej.